

מסורת הש"ס

(א) נַפְתָּחִים יִחַ: וְיִשְׁעֵי
(ב) עֵי נִסְתָּחוֹת מִמֶּנּוּ בִּ-
(ג) לֵךְ מַעְדִּינָן, (ד) עֵי חֹסֶם
לֵעֵיל מִן עֵדֵי אֱלֹהֵי
וְיִסְתָּחֻם לִקְרֹן פֶּה: דִּם
עַבְדֶּיךָ, (ד) לֵעֵיל מִן
עֵי מִסְתֹּחֵי ו: וְדָף עַל:
(ה) לִקְרֹן עַתָּה בִּצְעָה עַל:
(ו) לֵעֵיל לֵב: (ז) אִפְרִי כֶּעָן
אִחְזֶנּוּ עַד אֲמֹרֵם כֶּעָן אֲרָם
עֵירוֹ עַד אֲרָרָן, (ח) לֵעֵיל
ט: וְדָף מִן לִקְרֹן פֶּה:
(ט) כִּי לֹא: (י) יִשְׁתַּח מִן:
עֵי חֵל: (יא) כִּי עַתָּה:
(יב) לִקְרֹן מִן: (יג) וְיִסְתָּחֻם
(יד) כִּדְלֹא מִסְתָּחֻם לֵב:
בִּצְבֹר וְלֵעֵיל מִן:

גליון הש"ס

גמ' ריב"ז מי הוה
בסנהדרין. ע"י לעיל דף לו
ע"כ צמוס' ד"ה מיוס:

הגהות הב"ח

(א) גמ' והא אחרו בה. נ"ב
ר"ל שעדים אומרים שהתרו
בה דהא לפי אמת הכל
שקר: (ב) תוב' ד"ה אי
נמי וכו' דבא על הערוה.
נ"ב עיין פרק זה בזור דף
כו ע"ב דל"ה החסוד על
הערויות:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א' גמ' והא יטולן לומר
למסרה כו' יצ"ע ע"י מסנה
למלך פ"ב מה' סוטה ה'
י"ב דרי"ה שם ממי הסומה
ו' ובספר דבנית אוח סוף
כאן: ה' תר"ב י"ד וא'
כתיב כי יוד תימא דהתראה
בעיר הנדחת וכו'. י"ד ע"ן
לעמן קרא ע"ה ובכר שני
קלמן מזה ביות רענן פ'
שלח קר יעיש"ה קכ ע"א
במה שפייך לילקוט דר רכח
ע"ב ע"י תנחית א"י:

לעזי רע"י

יושרמ"א. גרזן קרב.

מוסף רש"י

אאלא להבחין בין שווג
לברודר. שלל יוכל לשל
בסוד הייתי שמחה (למר
(ח) עדות שאי אתה
יכול להודימה. להחמאה
לאמר (דברים יז) ודבר
השופטנים הישג והנה עד
שקר היד היו ויעשיתו לו
הכלש ומה לעשות וגו'
עדות שהנה יוכל לקיים
תורת המה היו עדות, ופי
ללא לא (מסחיו יב.) אין זה
בבן. אין עדות זו מחמאה,
ולשנה דקדק נקט (דברים
יז) אלא אחת מהם היא הדבר,
והנחיל קהל נפקא לן
בדקות (דע' ז.) שלל
דברי קנסות. אלא
ותפסה ויפליט על עד
שעטנו מורה קצבה אחת
לחלק ולזולל, ומתאר שלל
שעטנו שלבש היות לא על
יטעו ודבר דני קנסות, דמתי
בנחשלתו כפל שהוא קנס
שעטנו וישעיון להחיה, דהיינו
ומחמא וסוכרין בשם רש"י,
שדלמריק בסגדרק, ומי
קנסות יתן חזק חזק (ע"ש בגמ'.)

לבעול עוד העיר עליה הם הם הערים הראשונים שזינתה פעם שנים מן הבעול
נהגהין שאינן יכולין לומר לאסורה באנו שכבר אסורה היא מעדותה הראשונה על
באריהן הרגו אין זה נכון. כלומר הוכחשה עדותה. פ"י איריין כגון אומל. ור"א כמי
שתקנו בו שיה אומר שחור וזה אומר לבן וכן בסנדל שבעט בו והרגו זה אומר לא
ופירושו ברייה בייחור של תאנה זו שהוא כגון סיף וארין. פ"י ארכאי צריפא. פ"י
וכי מבין שכל אדם נשוא נשים וכו'

היו בודקין פרק חמישי סנהדרין

סניבו ענין. להמרת מלקות דשייך בנחותו: **וכי יויד.** מנה ידעין אלל שסתרו צו ועדיין הוא מויד. ל"א ואם הויד לא נאמר אלל וכי יויד משמע תמיד הוא בודונו זה עיקר: **המולאים אוסו מקושש.** שטישש עניס לא נאמר אלל מקושש לאמר שראוהו ומנאווה היה

תנהו ענין למלכות דבי חזקיה תנא ¹ ויזיד איש על רעהו להרגו בערמה שהתרו בו ועדיין הוא מויד דבי רבי ישמעאל תנא ² המוצאים אותו מקושש עצים שהתרו בו ועדיין הוא מקושש דבי רבי תנא ³ על דבר אשר ענה על עסקי דיבור וצריכא דאי כתב רחמנא אחותו הוה אמינא חייבי מלקות אין חייבי מיתות לא כתב רחמנא כי ויזיד ואי כתב רחמנא וכי ויזיד הוה אמינא הני מילי סיף דקיל אבל סקילה דחמורה אימא לא צריכא ותרתי בנסקלין למה לי לר"ש לאתווי גשרפין לרבנן ⁶ מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא ולכתוב רחמנא בנסקלין וליתו הנך וליגמרו מיניה הכא נמי מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא:

התיר עצמו למיתה: מנא לן אמר רבא ואיתמיא חזקיה אמר קרא ייחזיה
המת *עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן *עדי נערה המאורסה
שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו * והא אתרו
בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא * באשה חבירה ואליבא
דרבי יוסי בר' יהודה דתניא *רבי יוסי ברבי יהודה אומר חבר אין צריך
התראה לפי שלא נתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד וכיון
דאינוהו לא מיקטלי איהי היכי מיקטלא הוויא לה עדות שאי אתה יכול
להזימה * וכל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות הכי נמי
קאמר מתוך שאין נהרגין שיכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אף היא
אינה נהרגת דהוויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה אלא באשה
חבירה דקיימא לן דמיקטלא אליבא דר' יוסי בר' יהודה היכי משכחת
לה כשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר * לאוסרה על בועלה שני
באנו שזינתה מבוטל ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה מאי שנא נערה
מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי אין אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה
יכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אמר רב * חסדא אחד אומר בסייף
הרגו ואחד אומר * בארירן הרגו אין זה נכון אחד אומר כליו שחורין ואחד
אומר כליו לבנים הרי זה נכון מיתבי * נכון שיהא נכון אחד אומר בסייף
הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו
לבנים * אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף
וארירן ת"ש אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה
נכון התם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו ת"ש * מעשה וברק בן זכאי
בעוקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא
מיקטיל והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו אלא אמר רמי בר חמא כגון
ששפדו בייחור של תאנה ת"ש אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין
תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש
שאני בן זכאי בדריקות כחיקרות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא * רבי יוחנן
בן זכאי מי הוה בסנהדרין והתניא * כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי
מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים
שנה לימד ותניא * ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרין וישבה
לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות
ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן * משחרב בית המקדש התקין רבן
יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן
זכאי קרי ליה ר' בן זכאי והתניא מעשה וברק רבן יוחנן בן זכאי בעוקצי תאנים
אלא תלמיד היושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה
וקבעה

שפיפדו. לשון שפוד: **האינים** **שחורות** **האינים** **לננות**. דעל כרחק בתאינים עממן אי אפער ל אשר יוכל כדי להכניש ובי היכי דבחקירות מתבכחי דבדר אחר זה אומר במקום פלוגי אחר דהמקום לא הרגו הכי נמי דזיקות: **מי הוה כפנהדרין**. בשעה שהיו דנין דיני סק כפרקמטיא אמלעיים למד אחרונים לימד ונעשה דיין ומורה הוראות: **כמות**. **קנסות** **סלקא דעתך**. ובי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות: **אלא דיני נפשות**. שאין דיני ניהגת בלשכת הגזית שנאמר (דברים י) וקמת ועלית אל המקום מלמד שהמקום גורם וכיון ון עמדו וגלו משם: **וסתן משהרב צים המקדש וכו'**. וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קיים אחר חורבן נפשות דהא ארבעים קודם חורבן בטלו: **ואמר מילפא**. לפני הדיינין רבותי ואיכסבם להו נפשות: **ומצננה**

ששון וכיון שעדות הראשונה זו אסורה על שתיהן עדותם השניה אינן יכולין לדחות ולומר לאוסרה באנו ולא לבטלה לפיכך ידוע. אינן באשר לעדות שניתנה עם אביה או עם אחיה וקיצוצה בן מה קורצין: כל המהרבה בעדות משטות: **אמר** רבי אבהו אחר איהו. **אבל** אומר שחור לבנים ואומר לבן שחור שניהן קיימת ודלא אמרי בר (לבם). **א** והני מילי כבלי מלוש באי תורה. והוה הוא אומר שחור היה עדות בטילה. שזה כמו סיף וארירי. אמר מ"ש מעשה ודבק בן זכאי בעוקעי תאמיני ואמר רמי בר חמא כגון לבן כן בדמותגמינין וחבריו כל בורות תאמיני צריפאי. אמר והתניא אינן תאנה זו וקוצינה גסיס זו וקוצינה דקין תאניה לבנה זו אמר רבי זכאי בדמותגמינין משוי ליה ומצא את רבן אבהו אילנא אדרב חסדא וקיי"ל כרב חסדא ואסיקא.

מז.

תְּנִיחֹו עֵינַי לְמַאֲקוֹת. וּבָנֹוֹם דְּרַשַׁע רַשַׁע לִיכָא לְמִילָךְ (מְדַלְעִי
 77 ק) כִּיּוֹן דְּרַשַׁע צְדָעִים וּזְמוּמִין כְּמִיד וְעִדִּים וּזְמוּמִין
 גּוֹפִייהוּ לֹא צְעִי הַמְרָאָה: **וְאִי בְּתִיב כִּי יוֹד.** תִּמְמָה דְּהַמְרָאָה
 צְעִיר הַנְּדָחָה מִן מַלְל דְּמַהֲנִי לֹא אֲחִיָּא שְׂכָן מְדֻבֵּן פִּלְט וְעֵלִי [77 ק:]
 מִשְׁמַע דְּבִצְעִין הַמְרָאָה:

אבל פקידה דחמורה אימא לא.
 צוולה שמעתין הכא ולעיל
 לא ילפי חייבי מיתות מהדדי וסיימה
 מנא לן דנסקלין ונשרפין פטורים מן
 התשלומין דלא יהיה אסון צרופא
 כתיב (שמות כא) :

באשה חבירה. ולא בעי ר' יוסי שיתיר עצמו למיתה אלא נמי חדר כאליו התיר עצמו: **לאוסרה** על בועלה שני באנו. הוה מצי למימר דליירי שוינתה ולא ידעי מי הוא: **א** נמי שוינתה מקרוביה. וא"ת אכתי מצי אמרי לפוסלו בעדות באלו דבא על הערה (ו) פסול לעדות וי"ל דל"כ ה"ל פלוני בא על נערה המאוסה: כמאן

התיר עצמו למיתה: מנא לן אמר רבא ואיתימא חזקיה אמר קרא יומת המת *עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן *עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו ^(ה) והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא ^(ו) באשה חבירה ואליבא

עין משפט
נר מצוה

ד א מ"י פ"ב מהלכות
 סנהדרין הלכה ב:
ה ב מ"י פ"א מהלכות
 עדות הלכה ה ופ"ב
 שם הלכה א:
ו ג מ"י שם פ"ב הל"ב:

ה אור השלם

וְכִי יוֹד אִישׁ עַל רֵעֵהוּ
לְהַרְגוֹ בְּרֵמָה מֵמַעַם
וּמִבְּיָד תִּתְּנוּהוּ לַמּוֹת;
שְׂמוֹת כִּי יִד
וְיִקְרְבוּ וְיִשְׁמְעוּ
וְיִתְּנוּ עֵצָה עִמָּה
לְהַשְׁמֵהוּ וְאֵל אֶחָד וְאֶל
אֶחָד כִּמְבֹרֵךְ לוֹ
תִּתְּנוּ.
3. וְהִזְכַּרְתָּ אֶת שְׂמֵיכֶם
אֶל שְׂעַר הָעִיר הַהִיא
שֶׁלֹּא תִשְׁלַחְתֶּם אֹתָם כְּאִנֹּכִי
מִמּוֹת אֶל הָעָר וְלֹא תִתֵּן
אֶשׁ אֶל צִקְצָק בְּעִיר
אֶשׁ אֶל הָאִישׁ עַל רֵעֵהוּ אֲשֶׁר
נִשְׁבָּעָה אֵת אֲשֶׁת הָעִיר
בְּכַעֲרָהּ עַל מִקְרָהּ;
דְּבָרִים כִּי
4. עַל פֶּה שְׁנַיִם עֵדִים אִוָּ
שִׁלְשָׁה עֵדִים יוֹמֵת הַמֵּת
וְעַל יוֹמֵת הַחַי וְהַכֹּהֵן
אֶחָד;
5. וְיִשְׁמַע הָרֹשֶׁת וְהַמֶּלֶךְ
וְיִשְׁמַע הַשֹּׁפֵט וְהַנִּזְכָּר
נִשְׁבָּעָה
וְהַתְּחַבֵּהוּ הָאִישׁ מִקְרָהּ;
דְּבָרִים י ו

רבינו חננאל

[illegible]

נהרגת שהיא חבירה והן
בסיף הרגו ואחד אומר
שם שהרגו בהן כגון סודר
שפדו שפדו מלשון שפוד.
ודחי רב יוסף ואמר